

6
64

DISSERTATIO IURIDICA,
DE
PRAESCRIPTIONE ANNVORVM REDITVVM REALIVM.

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPE BORVSSIAE, MARCHIONE BRANDENBURGI.
CO, DVCATVS MAGDEB. GVBERNATORE, & reliqua,

IN ACADEMIA FRIDERICIANA
PRAESIDE
IUSTO HENNING. BÖHMERO,
D. Prof. P. & Facult. iurid. Assessore,

IN AVDITORIO MAIORI

d. 27 Febr. M DCC XI.

eruditorum examini submittit

IOHANNES GABRIEL HAACKE,
Nordling:

HALAE MAGDEBURGICAE,
TYPIS CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, ACAD. TYP.

Dissertatio Iuridica

PRÆFATIO
NEANNVORVARE
BITVWVREAVNI

RECTORI UNIVERSITATIS
DR. PHILIPPO WILHELMO
IN ACADEMIA

IVSTO HONORARIO
D. Phil. de Facult. iur. iust.

IOHANNES CAROLUS WILHELMUS

1774 CHRISTIANI WILHELMI

DISSERTATIO
DE
PRAESCRIPTIONE ANNVO-
RVM REDITVVM REALIVM.

§. I.

On heri aut nudius tertius hæc de *Huius con-*
prescriptione annuorum reddituum trovesie
controuersia nata est, sed sub ipsis *antiquitas.*
iuris Romani reducti incunabilis
iam olim in Italia magnis motibus
agitata inter Martinum & Bulga-
rum, & deinceps per aliquot se-
cula ad vsque nostra tempora pro-
pagata. Habuit vero hæc, quemadmodum plures aliæ,
illa fata, vt eius decisio magis ex numero Doctorum,
quam rationum ponderibus, magis ex auctoritatis præ-
iudicio quam tramite veritatis desumpta & deducta fue-
rit, quasi communis error ius quoddam seu legem iu-
dici præscribere possit *l. 37. ff. de LL.* Accesfit præterea
non leuis circa illam confusio plurium quæstionum,
quæ rursus incertas peperit decisiones, vt proinde o-
peræ pretium me facturum esse iudicauerim, si hanc
controuersiam denuo sub incudem reuocarem, & seposi-
to omni præiudicio, illam secundam distinctas quæstio-
nes examinarem. Faxit Deus feliciter.

Quid sit annuus redditus.

sius differentia ab usufructu.

§. II. Est autem *census* vel *annuus redditus* ius statim tempore annuo certam pensionem exigendi super rebus immobilibus alterius vel personali obligatione legitimo constitutum titulo. Rodericus de *annuis redditibus lib. 1. qu. 3. n. 4.* Ab usufructu varia ratione eos distinguunt, asserentes videlicet (1) usufructus esse *accessorium*, seu instar *mercedis* pro usu pecuniae mutuo acceptae, ut dicitur in *l. 58. ff. ad SCrum Trebell.* annum redditum vero debitum quoddam principale, imo ipsam mercedem, cum pretio interueniente constituatur: (2) inde usufructus usufructuarum quidem peti non posse, bene tamen usufructus annuorum reddituum a tempore morae: imo (3) posse annuos redditus ultra alterum tantum exigere, secus ac usufructus, adeoque (4) illos esse fauorabiles & nulla tali iniquitate maculatos, qualem plures in usufructu finxerunt, adeo ut, prohibitis licet usufructu, haud tamen censeantur prohibiti annui redditus: (5) in mutuo usufructuario tam debitori quam creditori permissam esse facultatem soluendi aut exigendi debitum; sed in annuis redditibus tantum venditori competere facultatem redimendi restitutionem pretii, non vero emptori potestatem exigendi restitutionem pretii. *Ordin. Polit. de anno 1548. Carpz. P. 3. c. 24. def. 16.* (6) mutuum usufructuarium esse praescriptibile, non vero annuos redditus, quod tamen est pomum illud Eridos, de quo hic agendum erit.

Redditus annuus est vel realis.

§. III. Est vero annuus redditus vel *realis* vel *personalis*. Illum definit Franzk. *lib. 1. resol. 2. n. 5.* quod sit *ius per interuenientem venditionem vel similem titulum ad transferendum dominium habilem super re immobili de sua natura fructifera certis finibus designata pro pensione annuatim soluenda fundatum seu constitutum.* Hac ratione *seruituti* aliisque *oneribus realibus* comparatur, cum rem ipsam affi-

afficiat, eique perpetuo inhæreat, infimulque tertium possessorem grauet, Carpz. *lib. 5. resp. 98. n. 10.* Franzk. *lib. 1. resol. 3. n. 21.* Hoc posito, etiam realem actionem de sua natura producere debet aduersus quemuis possessorem, vbi Carpzouius *cit. l. hypothecariam* quidem eligit, alii tamen rectius *utilem confessoriam* locum habere existimant. Quemadmodum vero *ius in re* nemo absque *quasi traditione* acquirere potest, ita recte inde inferunt, sola horum redituum venditione *ius in re immobili* haud acquiri *l. 20. C. de pact.* sed quasi traditionem, quæ reali solutione annuorum redituum de re immobili perficitur, accedere debere Franzk. *lib. 1. resol. 11. n. 116.* Lyncker. *de annuis reditib. disp. IV. §. 4. n. 21.* Ex quo per se fluit, a tertio possessore hos annuos reditus exigere haud posse, nisi prius actor probauerit, realem solutionem post venditionem contractam accessisse. *Personalis est, qui vel personalis* confistit in sola obligatione personæ promittentis certum reditum, non habito respectu certæ rei, Franzk. *lib. 1. res. 1. n. 51.* quem tamen *palliatas usuras* esse, prudentiores iam dudum iudicarunt.

§. IV. De ipsa origine annuorum redituum varie *Vnde ortus* sentiunt. B. Dn. Bornius *diff. de censu constitutio c. 2. §. 2.* hos census seu reditus iam cognitos fuisse asserit ante Iustiniani tempora, idque euinci posse arbitratur ex *tot. tit. de annuis & mensr. legat. item de usufruct. & reditu legato.* Imo ipse Iustinianus conceptis verbis mentionem *annuorum redituum* facit in *Nou. 160. c. 1.* eosque ab usuris satis aperte distinguit. Modi autem constituendi hos census iuris Gentium sunt, adeoque ipsum negotium non demum iuri canonico aut moribus recentioribus adscribendum videtur. Equidem haud inficias ire possum, in iure Romano plura de *annuis reditibus* esse con-

non ex iure
civilis.

se constituta, quæ analogiam quandam cum his, de quibus agimus, habent; aut tales annuos redditus, quales posterior inuenit hominum ætas, hætenus frustra in iure Romano quæsiueris. Vbi enim tales redditus annui, rebus immobilibus inhærentes, tertium & quemcunque possessorem grauantes, actionem realem producentes? Contrarium potius colligo ex *l. ult. in f. ff. de contrah. emt. v.* vbi Ictus ita: *Lucius Titius promisit DE VENDENDO SVO centum millia modiorum frumenti annua præstare prædiis Caii Seii: postea Lucius Titius vendidit fundum, additis verbis his: quo iure quaque conditione eo prædia Lucii Titii hodie sunt, ita veniunt, itaque habebuntur. Quæro an emtor Caio Seio ad præstationem frumenti sit obnoxius. Quodsi hic casus hodie ad decidendum proponeretur, parata foret responsio, emtorem esse obnoxium, quia de ipso fundo promissæ essent annuæ præstationes, & ita illas tanquam onus reale fundo inhærere, & cum eo ad quemcunque possessorem transire. Sed Scæuola longe aliter respondet; emtorem Caio Seio secundum ea, quæ proponerentur, obligatum haud esse. Nec asseri potest, fuisse tantum in proposita specie annuum redditum personalem constitutum, non realem; id enim est, quod in contentionem venit, de quo quæritur, vtrum realis census iuri Romano conueniat? Nam personalem censum facile admittere possumus, cuius etiam mentio iniicitur in *l. 7. §. 1. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* Deinde in *cit. l. f.* expresse pactum ita erat constitutum, vt de certo prædio annua præstarentur, & tamen Ictus negat, tertium possessorem hoc onere grauari. Accedit quod hæc redditus annui præstatio de certo prædio in faciendo consistat, iure autem Romano talis seruitus in faciendo consistens non detur *l. 15. ff. de seruitut. cum tamen**

Dd.

Dd. censum realem seruituti æquiparare soleant. Idem infra §. XII. ex l. 12. ff. de ann. leg. vterius declarabitur.

§. V. Aliunde ergo natales *realium reddituum* repenti sunt. Scilicet constat ex patrum antiquorum *corruptis ad* placitis, vsuras esse prohibitas, & pro illicitis declaratas *scriptur o-* ex inani persuasione, saluatorem illas prohibuisse in *rigo consu-* verbis illis: *mutuum date nihil inde sperantes*, cuius contrarium tamen eleganter & folide docuit Gerardus Noodt *de fenore & vsuris lib. 1. c. 5. & seqq.* Cum vero ita ditiores, maxime ipsæ ecclesiæ & monasteria hoc modo prohiberentur, lucrum ex pecunia sua quærere, in fraudem huius prohibitionis inuenta est *emptio annuorum reddituum*, & hoc colore tandem admiffa, quod emptio venditio esset contractus licitus, & quod quilibet rei suæ onus imponere posset. Quod negotium cum valde proficuum ecclesiis esset, a Pontificibus mox approbatum est, vnde non dubitarunt Icti, originem ex iure Canonico petere Franzk. *lib. 7. resol. 1. n. 55. seqq.* Ius Canonicum enim occasionem præbuit, qua hi annui redditus introducerentur, & inde Martinus V. *in c. 1. de emt. vend. in extr. commun.* & Calixtus III. *in c. 2. eod.* hoc negotium opprobant tanquam antiquissimum non certo iure constitutum, sed rationabili consuetudine per tempus immemoriale & cuius initium non extet memoria obseruatum. Non opus fuisset, *consuetudinem allegare*, si *iure civili* hi annui redditus cogniti fuissent. Sunt itaque hi redditus vnice inuenti ad paliandas vsuras, quem in finem etiam in Recesibus imperii ad legitimam quantitatem vsurarum redacti sunt, vt vel exinde appareat, nihil aliud nisi *fenus* sub illis latitare. Imo, si dicendum quod res est, longe deteriores sunt ipsis vsuris, & ita incauta & imprudenti prohibitione sua patres graui-

gravius malum in rempublicam introduxerunt, quod in vsuris plane exulat, vt non inepte mihi dixisse videar, esse hos redditus *moribus corruptis* adscribendos. Hoc modo enim vsurarum vsuræ exiguntur, vsuræ vltra alterum tantum in infinitum excrescunt, tertium possessorem grauant, inde lites ingentes ratione euictionis emergunt, &, quod communiter volunt, nulla præscriptione immunitas ab iis speranda est. Sane Io. de Lugo *disp. 27. de censib. sect. 2.* non inepte dixit, *annuum redditum re ipsa non differre a mutuo usurario, sed in solo nomine, quatenus non appellentur nomine mutui sed census redimibilis.* Sed his immorari nolo, cum sufficiat, pro statu controuersiæ rite formando, breuibus naturam *annuorum reddituum realium*, de quibus vnice ago, depinxisse.

Status controuersiæ formatur.

§. VI. De his itaque annuis redditibus *realibus* iam quæstio mouetur: annon immunitas ab illis ordinario tempore possit præscribi a tertio maxime b. f. possessore, qui rem, antea hisce redditibus obnoxiam, bona fide vt liberam & immunem emit, & longo vel longissimo tempore vt talem possedit? Non ergo quæstio hic est, de annuo redditu *personali*, qui reuera mutuum constituit, & vsura tantum sub nomine annui census palliatur. De illo enim communiter sentiunt, debitorem ipsium seu venditorem præscribere non posse, quod sciat, se annuus redditus debere, & ita non soluendo in m. f. constitutus esse videatur; quæ de iure canonico & moribus excludit omnem præscriptionem *c. f. X. de præscript.* Ex quo etiam vulgo concludunt, mutuum a debitore per 30. annos præscribi non posse. Quamuis vero de hac sententia dubitari possit, & argumenta solida in contrarium adsint, quæ erudite pro more excusit Ill. Dn. Cocce-

Cocceius *de finibus bonæ fidei in præscript. de iur. can. sect. 2. & 3.* nolo tamen in præsentiarum hanc litem facere meam, quæ a scopo mea plane aliena est, sed de *realibus reatibus* duntaxat disquiram. Vbi rursus non principaliter disquiram de ipso *venditore*, an & quatenus hic immunitatem ab illis præscribere possit; nam hic recurrunt eadem dubia, quæ iam tacta sunt: sed potius hic quæstio est vel de *herede* vel de *tertio possessore*, qui rem immobilem, antea reatibus obnoxiam, longo vel longissimo tempore per 30. vel 40. annis b. f. possederunt. Denique etiam ab hac quæstione diuersa hæc est, an, qui longissimo tempore in minori valore solutionem fecerit, postea tutus sit exceptione præscriptionis, si venditor censum rursus in eo valore exigat, qui fuit tempore venditionis? Cum vero hæc quæstio principali valde connexa sit, iisdemque fundamentis nitatur, postmodum etiam illam examinabo.

§. VII. Quod ergo principalem & primariam quæ- *Varia opi-*
 sitionem de *præscriptione immunitatis ab annuis reatibus* *niones Dd.*
realibus concernit, in varias abierunt Icti opiniones, *de hac con-*
 Inter eos, qui præscriptionem excluderunt, ducem & *trouersia.*
 omnium præcussorem nominamus antiquum illum,
 glossatorem Martinum de Fano, collegam Irnerii, qui
 primus ad *l. 7. §. f. c. de præscript. 30. vel 40. ann.* adstrue- *Et quidem*
 re conatus est, tot requiri præscriptiones, quot sunt an- *(1) neganti-*
 nuæ præstationes, siue ex legatis, siue ex contractibus *um.*
 descendant, & inde vna præscriptione immunitatem ac-
 quiri haud posse. Hunc postea certatim plures, imo si
 numerum respicias, plerique secuti sunt, eandemque
 cantilenam ingeminarunt. Inter hos ex antiquis plu-
 res recensentur a Boërio *decis. 336.* in quorum castra
 postea ipse abiit *n. 4.* Inuenit etiam Martinus multos
 B affectas

affleclas ex recentioribus, vt Berlich. *P. 2. concl. 4.* Thesaur. *decis. 114.* Gail. *lib. 2. obs. 73.* Bernh. Græue *lib. 2. concl. 73.* Grönewegen *in LL. abrog. ad C. ad l. 7. §. vlt. C. de præscript. 30. vel 40. ann. Mynf. cent. 3. obs. 13.* Klock. *tot. Camer. relat. 102. n. 62. & 132.* Stephan. Gratian. *tom. 2. discept. for. 399. n. 29.* Treutler. *vol. 2. disp. 22. th. 3. lit. 1.* Carpz. *P. 2. C. 2. def. 1.* Sande *decis. Fris. lib. 4. lit. 6. def. 2.* Bocer. *classe 5. disp. 22. th. 52. lit. 9.* Coll. I. Arg. *lib. 22. tit. 1. th. 18.* Perez. *in C. de præscr. 30. vel 40. ann. n. 10. & 11.* Zæf. *ad tit. ff. de usurpat. & vsuc. n. 44.* Io. Philipp. Lynck. *de reudit. ann. disp. 8. §. 11. n. 35.* Bronchorst. *cent. 4. assert. 5.* Borcholt. *de vsur. c. 4. n. 36. seqq.* aliosque plures. Ab his non adeo recedere videntur, qui præscriptionem quidem admittunt, sed ita vt non sufficiat, nihil per plures annos solutum vel exactum esse, sed præsupponi debeat, interuenisse factum negatiuum, h. e. vt dominus censum exegerit, censuarius vero contradixerit, & dominus huic contradictioni acquieuerit per *l. 7. l. 10. quemadm. seru. amitt. l. 6. de seru. præd. urb. l. 4. §. 27. d. vsuc.* Ast vero, ait B. Dn. Bornius *de censu constitut. c. 7. §. 12. si factum nullum negatiuum interuenierit, solus temporis lapsus ad ius censiticum perimendum non sufficit, licet vel 100. anni fluxerint.*

(2) affirmantium.

§. VIII. Sed collega Martini, eius tamen in plerisque opinionibus controuerfis aduersarius, Bulgarus in *cit. l. 7* in diuersas iturus partes sustinuit, vnam sufficere præscriptionem pro omnibus etiam futuris præstationibus, ex quocunque titulo descendentibus, qui mox quoque asseclas suos ex antiquis inuenit, relatis a Boërio *decis. 336. n. 2.* & Berlich. *P. 2. concl. 4. n. 4.* Quin etiam Bulgarus patronos suæ sententiæ inter recentiores inuenit, non quidem tanto numero vti Martinus, sed fortioribus tamen argumentis instructos. Scilicet præ aliis

aliis hic nominandi sunt Fridericus Martini *de iure censf. c. VIII. n. 157.* Bachouius *ad Treutl. vol. 2. dist. 22. th. 3. lit. i.* Brunnemann. *ad l. 7. § 6. C. de præscript. 30. vel 40. ann. n. 8.* vbi ait, in puncto iuris sibi placere opinionem Bulgari & Bachouii. In hanc porro magis inclinant Hahn. *ad Wesemb. ad tit. de legat. ann. in f. Hieronym. Schurff. vol. 1. conf. 10. n. 12. seqq.* Bernhard. Wurmser. *lib. 1. tit. 45. obs. 5. n. 3. 8.* Petrus Friderus *de Process. mandat. lib. 2. c. 74. §. 4. seqq.* Dn. Harprecht. *de præscript. immunitat. a collect. c. II. §. 7.* Dn. Lyncker. *cent. IV. decis. 303.* Neque ab hac sententia recedunt, qui distinguunt inter *legata annua*, & *reditus annuos per contractum* quæsitos; ita vt ibi quidem multa sint *legata*; hic vero tantum vna obligatio, quam distinctionem secuti fuere Ioannes, Azo, Accursius, Oldradus aliique plures relati a Boërio *cit. l. n. 3.* & Berlichio *P. 2. concl. 4. n. 13.* eamque communiter a Dd. approbatam esse dicit Franciscus Balbus *de præscript. P. 4. part. 4. princ. quæst. 4. per tot.* quam etiam defendit Hahn. *ad Wesemb. c. l.* Secundum horum sententiam, itaque in *reditibus annuis realibus, emtione acquisitis*, locus erit *præscriptioni 30. annorum*, cum hic tantum vna *præscriptio* adfit, non plures, vt in *legatis*. Hanc sententiam manifeste approbavit Elector Saxonix *P. 2. C. 2.* vbi ita disponit: *Wie woll eine schwere disputation in rechten ist / num annuæ præstationi in totum possit præscribi? dennoch so haben unsere Verordnete dahin geschlossen / daß die iårliche Zinse und præstationes, die aus einer Zusage oder Contract ihren Ursprung haben / so sie über rechts verwehrte Zeit nicht erleget / können veriahret werden / nicht allein / daß die verseßenen Zinsen nicht zu zahlen / sondern auch daß die zukünfftigen nicht dürffen erleget werden.* In verbis sequentibus

Ius Saxonicum hanc sententiam approbat.

hæc præscriptio quoque extenditur ad annua legata, de quibus plures antea dubitauerant. Non immerito itaque trahor in admirationem, quod nihilominus Icti Saxoniei in diuersam tracti sint sententiam. Etenim Carpz. *def. 1. ad cit. constit. 2.* contendit, illam constitutionem haud pertinere ad annuos redditus redimibiles, sed tantum loqui de *accessionibus annuis & usuris*, quod aperte textus ipse refutat. Facit ibidem Sereniff. Elector mentionem difficillimæ inter Dd. contentiois de hac materia, quæ vnice fuit circa præscriptionem *annuorum reddituum*, non *usurarum*. Vbi enim de his contentio inter Dd.? Porro statum controuersiæ ita format: *num annuæ præstationi in totum possit præscribi*. His verbis exprimitur ipse status controuersiæ, quem hic expedire constitui. Porro remouetur distinctio a pluribus asserta inter annua debita ex *ultima voluntate & contractu*. Atque hæc ipsa distinctio circa hanc controuersiam a pluribus allata est, vt, si dicendum, quod res est, non de alia quæstione decisionem Elector fecerit, quam de hac præscriptione annuorum reddituum. Vnde non diffitetur Berlich. *P. 2. concl. 4. n. 15.* Augustum Bulgari sententiam approbasse, qui præscriptionem in annuis redditibus admisit, quod nec Carpzouius *cit. l. n. 2.* negare potuit, & tamen ambo quasi sui immemores in redditibus annuis contrarium statuerunt. Sic enim etiam Berlich. *cit. l. n. 22.* *Tertio limitatur in redditibus & aliis præstationibus annuis, quæ non simpliciter, sed sub pacto de retrouendendo, sunt promissæ, illæ enim ita, vt in futurum non debeantur, præscribi non possunt.* Athuius exceptionis nullam iniecit mentionem Augustus, imo propter hanc ipsam decisionem suam facere videtur. Nec quod *sub pacto de retrouendendo* sint promissæ, rationem vllam diuersi-

uerfitatis arguit, quæ non quidem ab iis adducta est, nec adduci potest. Ex quo apparet, hos duos ICTos magis præconceptoræ opinioni inharere, quam decisionem authenticam sequi voluisse. Hanc eandem sententiam quoque amplexus est Sereniss. Elector Colon. in *Erz-* *Item ius Ca-*
loniense.
 Stiffts Cölnischer Rechts-Ordnung *tit. 16.* vbi ita: Als unter den Rechtsgelehrten unterschiedliche Meinungen sind/ob in iährlichen Renthen und Gefällen die Veriährung platz haben könne/ so haben wir allen Anlaß zu Irrungen und Streitigkeiten vorzukommen/nöthig erachtet/dieserwegen ein gewisses zu verordnen: weiln den die gemeine beschriebene/ auch fast aller Völder Rechte ihr absehen fürnemlich dahin richten/ daß in menschlichen Handlungen endlich einmahl eine Sicherheit seyn/ und niemand zu immerwehrender Sorg und Furcht des Seinigen stehen möge/ derienige auch/ welcher eine gar lange geraume Zeit mit seiner Forderung stillschweiget/ seine Versäumnis niemand anders als ihm selbst zu zumessen hat/ so wollen wir/daß alle dergleichen iährliche Renthen/Zinsen und Gefällen/ in vierzig-iähriger Zeit/wenn nemlich darunter keine Ansprach darumb geschehen seyn wird/ allerdings erloschen und getödtet sein/ und der Schuldner alsdann ferner darum nicht angefochten werden soll. Eadem sententia quoque approbata est in *iure provinc. Pruss. lib. 3. tit. 4. art. 4. §. 6.* vbi augustissimus legislator ita: Ob aber iährliche Zinse und Pächte in totum ganz und gar können præscribiret oder veriährret werden/ ist eine schwere disputation in rechten. Wir lassen uns aber hierin deren Meinung gefallen/ daß die iährliche Zinse und præstationes, welche aus einer Zusage oder *Contract* ihren Ursprung haben/ so sie über rechts verwehrete Zeit/ als nemlich über 30.
 B₃ Jahr/

§ ius Bo-
rusicum.

Jahr / Jahr und Tag / nicht erleget / können verjährhet und præscribiret werden / nicht allein daß die verfassene Zinsen nicht zu zahlen / sondern auch die zukünftige nicht dürfen erleget werden. Welches auch in Testamenten und letzten Willen ohne Unterschied aus Krafft dieser unserer Meinung / dieweil in rechten derowegen auch Zweifel gewesen / statt haben / und dergestalt / daß die Zinsen verjährhet und præscribiret werden sollen / darauf dann unsere Gerichte hinführo zu erkennen und zu sprechen haben. Similiter P. I. *Constit. March. 27.* eadem hæc sententia approbata est his verbis: bey Rechte wird sehr zweiffelhafftig disputiret / ob Zinse und Pächte / ganz oder zum theil können præscribiret werden / als wenn ein Zinsmann in 30. Jahren keine Zinse erleget / oder wenn man in 30. Jahren 5. Fl. Zins oder 18. Sch. Korn geben / da doch 6. Fl. oder ein Wispel Korn jährlich zu geben verschrieben worden / und wiewol die Rechte dis als einen Unterschied machen unter den Contracten und Testamenten / ins Kaysersl. Cammer-Gericht aber ohne Unterscheid gesprochen wird / daß in obgesetzten Fällen keine præscription statt habe / dieweil aber für richtiger angesehen / auch in denen benachbarten Orten geordnet und gesprochen wird / daß die jährige Pächte oder Zinse so wol als die Haupt-Summe und Hauptschuld ganz oder zum theil innerhalb 30. Jahren verjährhet werden können / so lassen wir es auch dabey beruhen / und soll in unserm Lande darauf hinführo gesehen und gesprochen werden.

Et Marchicum.

Fundamenta negativa sententia eruuntur. argum. 1.

S. IX. Tot tantisque motibus agitata est per aliquot secula hæc controuersia, cuius fundamenta in vtramque partem excutienda sunt. Qui negatiuum tuentur sententiam, potissimum (1) se fundunt in natura annuarum

rum præstationum, quæ hæc est, vt tot sint præstationes quot anni, & ita singulis annis noua præstatio debeat, vt speciatim de annuis legatis constat ex *l. vn. ff. quand. dies vsurfr. ced. l. 4. ff. de annuis legat. l. 11. §. eod. l. 10. ff. quando dies legat. l. 12. & 20. eod.* Et quamuis stipulatio: *in annos singulos*, vna esse dicatur non multiplex in *l. 16. in f. ff. de V. Obl.* id tamen non putant ad omnes contractus, maxime b. f., extendendum, sed potius ad *stricti iuris negotia* restringendum esse. Inde porro inferunt, quia tot sunt debita, quot anni, singulorum quoque annorum separatam esse præscriptionem. Imo nullam hic faciendam esse distinctionem inter annua ex testamento aut contractu debita, colligunt ex *l. 7. §. f. C. de præscript. 30. vel 40. annor.* qui textus a plerisque pro decisione huius controuersia adduci solet. Ita autem ibidem disponitur: *In his etiam promissionibus vel legatis vel aliis obligationibus, quæ dationem per singulos annos vel menses aut aliquod singulare tempus continent, tempora memoratarum præscriptionum non ab exordio talis obligationis, sed ab initio cuiusque anni vel mensis vel alterius singularis temporis computari manifestum est.* Ad corroborationem huius sententiæ etiam a Berlich. *P. 2. concl. 4. n. 10. in f.* adducuntur duo textus ex iure canonico, scilicet *c. 6. de relig. dom. c. 20. sub fin. de cens.* qui tamen, cum nullum idoneum argumentum suppeditent, merito seponendi sunt. Nouum vero (II) argumentum inde formant, quod in ^{2. argumen-} annuis præstationibus præsentis anni debitum purum ^{tum.} fit, sequentium autem in diem vel sub conditione collarum *l. 4. l. 11. ff. de annuis leg.* Iam autem constat, quod obligationibus in diem vel sub conditione non possit præscribi, antequam dies venerit, vel conditio extiterit. Ita enim Imperator Iustinus in *l. 7. §. 4. C. de præscript. 30. vel*

vel 40. annor. Illud autem plus quam manifestum est, quod in omnibus contractibus, in quibus sub aliqua conditione vel sub die certa vel incerta, stipulationes & promissiones vel pacta ponuntur, post conditionis exitum vel post instituta diei certae vel incertae lapsum praescriptiones 30. vel 40. annorum, quae personalibus vel hypothecariis actionibus opponuntur, ini-

III. argu-
mentum.

tium accipiunt. (III) Hanc quoque Berlich. *cit. l. n. 12.* addit rationem, quod praescriptio sine possessione haud procedat, debitor autem annuarum praestitionum & futurarum in quasi possessione, libertatis scilicet, non fit, quam communiter eum demum impetrare posse volunt, si per denegationem census domino quasi possessionem sui iuris interuertit, quod eo ipso censeri factum volunt, si denegationi acquieuit. Dn. Born. *de cens. Constit. c. 7. §. 12.* Hanc enim interpellationem & subsecutam denegationem ut plurimum in praescriptione immunitatis ab eiusmodi praestationibus annuis requirunt Klock. *de contrib. c. 16. sect. 2. n. 67.* Matth. Coler. *conf. l. n. 274.* Manlius *de collect. tit. 7. n. 7.* Magerus *de advoc. arm.*

IV. argum. c. 14. n. 175.

(IV.) Addit Carpz. *cit. def. 1. in f.* etiam hanc rationem, quod annuus reditus non fit accessorium ut usura; sed ipsa fors aut merx, interim tamen non fit in rerum natura, antequam dies venerit. Quod autem non est, praescribi nequit. His addi posset, (V) quod decimae quoque praescriptionem respuant, Berlich. *P. 2. consl. 4. n. 24.* Moneta *de decimis c. 5. qu. 5. n. 105.* quibus hi annui reditus non absimiles esse videntur, & consequenter eadem sub dispositione iuris comprehendi debent.

Fundamen-
ta sententiae
affirmatiuae
adducuntur
& proban-
tur.

§. X. Haec fundamenta adducta ita quidem comparata sunt, ut applausum quendam mereantur; ut autem plene conuincant, nullumque dubium relinquunt, idonea esse arbitror. Id ipsum autem eo facilius constabit,

bit; si fundamenta affirmantium quoque adduxerimus, & responsiones ad contraria dederimus. Scilicet (I) constat, omnia iura præscriptioni esse obnoxia, quæ non ^{Argum. (1)} ^{a præscri-} ^{ptione de-} ^{sumtum.} expresse aut nominatim excepta deprehenduntur, quo argumento in simili casu utitur Dn. Harprecht *de præ-* *script. immun. a collect. c. 2. §. 2.* Iam autem hi reditus annui reales nullibi excepti a præscriptione leguntur; non in *iure civili*; huic enim plane incogniti sunt, ut ab initio demonstraui, nec cum illis annuis præstationibus comparari possunt, de quibus in *l. 7. §. 6 C. de præscript. 30. vel 40. ann.* agitur, uti infra explicandum est. Nec *iuris Canonici* hic exceptionem facit, cum textus nullus idoneus decisiuus in hanc rem allegari possit. Neque porro *moribus* præscriptio hic exclusa est, quod vel statuta in contrarium adducta demonstrant, & incertæ Dd. opiniones, supra adductæ, ostendunt. Nec *obseruantia iudicialis* constans & vniuersalis hanc sustulit, cum praxis Camerae non sit praxis totius imperii, nec semper eandem sententiam foueat, cum plerumque mutato præfide sententiæ mutantur, nec inferiora iudicia huius iudicata sequi teneantur, sicuti nequidem camera Gailii & Mynfingeri sententiam vbique secuta est. vid. *Lyncker. cent. 4. decis. 303. in f.* Neque denique *ratio idonea* adduci potest, ob quam præscriptio in hoc casu cessare deberet, cum tamen eadem fundamenta præscriptionis, quæ in aliis actionibus locum habent, hic quoque occurrant. Cessante ergo exceptione, standum erit regulæ.

§. XI. Ipsa quoque (II) natura iuris, quod in redibus realibus adesse communiter asseritur, argumentum idoneum pro hac sententia suppeditat. Actionem enim *realem* pro illis competere constat, quamuis in ipso genere ^{II. Argumen-} ^{tum a natu-} ^{ra actionis} ^{realis desum-} ^{tum.}

genere actionis non conueniant. Quidam enim *hypothecariam* indulgent, quasi pro solutione census hypotheca tacita sit constituta, quod defendit Carpzou. *lib. 5. resp. 98. n. 10. seqq.* Hanc si adsumimus sententiam, quis dubitabit, quin praescriptio possit locum habere, & possessorem intra 10. vel 20. annos liberare, cum tanto tempore actioni hypothecariae a tertio b. f. possessore praescribatur *l. 1. 2. C. si adu. cred. praeser.* quatenus per totum illud tempus rem possedit bona fide Meu. *P. 4. decis. 283.* vel si contra ecclesiam praescriptio opponeretur, tamen 40. anni in hac praescriptione sufficerent. Plerique tamen, & quidem fundamentis instructi melioribus, ab hac sententia recedunt, & pignus tacitum hic nullum admittunt, sed potius actionem *utilem confessoriam* contra tertium instituendam esse arbitrantur, quippe quae locum habet toties, quoties ius quoddam singulare maxime in re alterius quaeritur. Frider. Martini *de iur. cens. c. vlt. n. 85. & 88. 10.* Phil. Lyncker. *de annuis redit. disp. IV. §. 2.* Ius quippe illud annuorum reddituum rem ipsam immobilem afficit, eique inhæret instar alicuius seruitutis, & ita quoque cum re transit ad omnem possessorem. Hoc supposito, actio hæc eadem fatalia habet, quae habet, si pro asserendis veris seruitutibus instituitur. Iam autem intra 10. vel 20. annos seruitus non vsu amittitur *l. pen. C. de seruit.* eousque etiam durat actio pro asserenda seruitute B. Dn. Stryk. *de act. inuest. Sect. III. m. 2. §. 10. seqq.* Quidni ergo confessoriae actioni pro asserendo iure reddituum eadem hæc obstaret exceptio? Equidem si ex contractu ageretur cum ipso venditore vel eius herede actione *personali*, dubium hic forsan aliquod moueri posset ex decantata *l. 7. §. 6. C. de praescript. 30. vel 40. ann.* Ast vero in confessoria simpliciter *ius in*

re afferitur, hoc vero ita comparatum est, vt sua natura sit præscriptibile. Vnde dubium, quod singulis annis præstationes annuæ renouentur & de nouo cedant, hic plane inconueniens est, vt infra explicabo.

§. XII. Imo, (III) quia dissentientes omne suum ^{III. argum.} fundamentum in l. 7. §. 6. C. de præscr. 30. vel 40. ann. col-^{quod nequi-}locant, necessario quoque admittere debent, vt idem ^{dem ius in} ius ciuile contra eos retorqueatur, vel saltem ex iure ^{re produce-} ciuili ostendatur, hunc textum, plane ad annuos ^{re positi de} redditus ^{iure ciuili.} reales haud pertinere, sed eum tantum intelligendum esse de casu, si cum ipso venditore agitur. Ergo frustra de iure ciuili quæstio mouetur, an propter illam l. 7. annui redditus reales præscribi a tertio b. f. possessore, possint. Hoc autem inde constat, quod tales annuæ præstationes de iure ciuili nullum ius in re producant, aut rem adficiant. Id quidem iam §. IV. ostendi, sed alio textu aperto idem nunc quoque probandum est. Videlicet Paulus in l. 12. ff. de ann. legat. satis euidenter hoc ostendit his verbis: *Caius Seius prædia diuersis pagis Meuiæ & Seie legauit & ita cauit: præstari autem volo prædiis Potitianis prædiis Lutatianis annua arundinis millia trecena & Salicis mundæ annua librarum singula millia: quero an id legatum defuncta legataria extinctum sit.* Si quæstio talis hodie proponeretur, omnes illam negarent, quod hic annuus redditus realis esset legatus, qui sua natura perpetuus est. Sed longe aliter Ictus. *Paulus respondit, seruitutem iure constitutam non videri, neque in personam, neque in rem sed fideicommissi petitionem competuisse, cui prædia Lutatiana legata sunt, & ideo cum annua legata fuerint, mortua legataria, finitum legatum videri.* Ergo exinde constat, talem annum redditum, licet de certo fundo relictus sit, fundum ipsum de iure ciuile non adficere.

Quodsi vrgeas, hodie tamen fundum tali annuo redditu adfici, & ita ex iure ciuili non posse hoc infringi; respondeo, me quidem id omnino admittere, sed ita tamen non posse dissentientes fundamentum suæ sententiæ quærere in *l. 7. §. 6. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* Hæc enim si vel maxime in eo sensu accipi debeat, prout communiter accipitur, non tamen tertio fundi possessori opponi potest, de quo plane nec loquitur, nec loqui potest, postquam de iure Romano non datur annuus redditus realis. Id quod si verum est, vti omnino est, præsidium omne dissentientium corrui, quia ad hunc textum in hac controuersia omnes tanquam ad sacram anchoram confugiunt, nullum tamen præsidium in eo habent.

IV. argumentum a seruitute alternis annis constituta desumpta. §. XIII. Nouum (IV) argumentum mihi suppeditatur ex ipsa seruitute, quæ etiam alternis annis constitui potest, sicuti etiam nihil prohibet, quo minus possit redditus realis alternis annis constitui. Et tamen Paulus in *l. 7. ff. quemadm. seru. amitt.* non ea propter concludit, seruitutem talem præscribi plane non posse, sed tantum asserit, quod *duplicato constituto tempore amittatur.* Cur ergo annuus redditus realis certo tempore amitti non possit? cur non etiam hic actio confessoria subiecta esset præscriptioni? Nec admitto rationem diuersitatis, quando asserunt, seruitutem esse indiuiduam vnamque, & consequenter annis alternis diem eius cedere non posse; nam, prout infra dicam, hoc in annuis redbibus aliter se non habet, sed semel tantum itidem dies eorum cedit.

V. ab annis legatis ad contractus §. XIV. Quin cum (V) hic agatur de annuis redbibus per *contractum* constitutis, minime huc applicari possunt, quæ in iure de annuis legatis traduntur. In his

his enim plura esse legata constat; ast in annuis præstationibus ex *contractu* quæsitis diuersitas in iure occurrit. Sic enim in *l. 35. inf. de m. c. donat.* Ictus ait: *licet multa essent legata, stipulatio tamen vna est.* Vnde concludit, eum, qui mortis causa in annos singulos pecuniam stipulatus est, non esse similem ei, cui in annos singulos legatum est. Sic etiam in *l. 16. inf. de O. & A.* asseritur, quod stipulatio in annos singulos vna fit. Quænam vero ratio diuersitatis, hic subfit, infra §. XVII. *circa fin.* explicabitur.

§. XV. Addi etiam (VI) potest hæc ratio, quod etiam immunitas ab aliis præstationibus annuis præscriptione acquiri possit, in qua tamen maior difficultatis ratio esse videbatur. Sic immunitas a realibus collectis, quæ in annua præstatione etiam consistunt, quadragenaria præscriptione acquiri potest, quod satis erudite & fusissime demonstrat Dn. Harprecht. *tr. de præscript. immun. a collect.* Sic quarta decimarum & funeralium quadragenaria præscriptione tollitur *c. 4. X. de præscript.* Responso Berlich. *P. 2. concl. 4. n. 5.* nostram sententiam haud tangit, quippe qui de annuis redivibus realibus loquimur, cum tamen ille suam ad personales præstationes, seu actionem personalem ex promissione annuam restringat. Sic etiam immunitas a decimis eodem modo acquiri præscriptione potest, uti infra dicendum erit. Et deniq; (VII) cur non possit immunitas hæc præscriptione acquiri, cum ipse annuus reditus præscriptione in fundo alterius constitui possit? *Fri- der. Martin. de cens. c. 3. n. 132.*

§. XVI. Sed non necesse est, tot argumenta coacervare. Si fundamenta contraria infracta sunt, res salua erit. Primum & principale fundamentum contrarium

trarium petiturum est ex eo, quod annuæ præstationes singulis annis de nouo cedant, & ita singuli anni nouam præscriptionem requirant, prout explicant *l. 7. §. 6. C. de præscript. 30. vel 40. annos.* Sed hic varie responderi potest. (I) iam §. XII. ostendi, *cit. l. fatis inconuenient. l. 7. §. 6. C. de præscr. 30. vel 40. ann.* ter applicari ad annuos redditus *reales*, quoties contra tertium b. f. possessorem agitur. Loquitur textus vniuersæ de *obligationibus*, quæ dationem per singulas annos continent, & ita tantum ibi de termino a quo præscriptionis inchoandæ quæritur. Proinde si cum venditore ipso res esset, ad hanc legem facilius recursus pateret. Diuersa est ratio in tertio fundi, annuis redditibus obnoxii, possessore b. f. qui nullo modo obligatus est, sed qui tantum ob ius in re, quod hodie fingunt, præstare debet hunc censum. Huic facilius præscribitur, quam obligationibus *l. 3. C. de præscr. 30. vel 40. ann.* Successor singularis non præstat factum sui antecessoris, adeoque de iure civili hic nequidem præscriptione indiget, cum ipso iure tutus sit, consequenter *l. cit. 7. ad huius decisionem allegari nequit.* Imo (II) si vel maxime allegari posset, minime tamen in ea continetur decisio sententiæ contrariæ, vt erudite ostendit Bachouius *Vol. 2. disp. 22. th. 3. lit. 1.* Sollicitus tantum est Iustinus, vt ostendat *terminum a quo* præscriptionis, & inde definit, tempora in huiusmodi obligationibus non statim ab exordio talis obligationis computari debere: sic enim contingere posset, vt breui tempore expiraret obligatio. Quid enim si debitor per 24. annos soluisset annuas præstationes, postea per 8. annos defuisset, præscriptio completa foret, si statim terminus præscriptionis inchoandæ computandus esset ab exordio ipsius obligationis. Quod cum absurdum sit, inde Iustinus ait, inchoandam esse præ-

præscriptionem ab initio cuiusque anni vel mensis, vel alterius singularis temporis, scilicet quo solutio facta non est. Ergo si ab initio primi anni non facta est solutio, statim currere incipit præscriptio. Non enim statim fieri debet solutio eo momento, quo contracta est obligatio, sed ab initio anni sequentis, vel conuentione determinati. Clarius explicat hoc Iustinianus in l. 8. in f. C. cod. aiens: *exceptionem etiam 30. & 40. annorum in illis contractibus, in quibus usuræ promissæ sunt, ex illo tempore initium capere sancimus, ex quo debitor usuras minime persoluit.* Sunt etiam usuræ annuæ præstationes, & ipsi redditus annui reuera tantum sunt palliatæ usuræ, atque adeo diuerso iure quoad præscriptionem censeri haud debent. Præterea Imperator nullo modo asserit, tot esse debere proprias & separatas præscriptiones, quot sunt anni, id quod ne quidem ex verbis adductis colligi potest, uti contextus ostendit. Nam quod de initio **CIVISQUE ANNI** dicitur, tantum opponitur *exordio obligationis contractæ*, ut ab eo computatio non sit inchoanda. Exemplo textum declaremus. Vendidit Meuius de suo prædio anno 1519. ecclesiæ B. M. V. pro 300. fl. annuus redditus 15. fl. & quidem d. V. Iun. nec tamen promissos soluit: quæritur a quo tempore sit inchoandus terminus præscriptionis? R. non a tempore venditionis contractæ, sed ab initio illius temporis, quo annuis redditus præstari debuit, nec tamen solutus est. Denique (III) Imperator eandem decisionem applicat ad legata annua, quæ tamen plura sunt, interim tamen eo ipso non semper multiplicatur præscriptio. Videlicet distinguitur, utrum annua ad certum tempus sint relicta, an in perpetuum. Priori casu distinxere Icti, utrum vnum tantum legatum esset, in plures pensiones tamen diuisum,

*Quo sensu
legata annua
plura
dicenda
sint.*

sum, exonerandi heredis gratia, & hoc transmisibile ad heredes & vnum esse collegerunt. An vero alimentorum gratia singulis annis quid relictum; quo casu reuera plura legata, & singulorum annorum separatam praestationem esse censuerunt, adeoque primi anni *purum*, sequentium vero *conditionale*; inesse enim eidem conditionem, *si uiuat l. 4. ff. de ann. legat. l. 20. ff. quand. dies leg. cess.* cum alimentorum legatum ad vitam legatarii restrictum sit. Si legatum vnum est, veluti, si 5000. thal. legati sunt, vt singulis annis 500. thaleros vsque in decennium praestet, semel ab initio dies quoad totam summam ceslit, & ita heredes quoque residuum petere possunt. Si vero pro alimentis 50. thal. vsque ad decennium legati sunt, singulis annis de nouo dies legati cedit, hoc effectu, vt legatarius petitionem legati eius anni, quo vixit, consequatur, eandemque in heredes transmittere possit. Hoc casu itaque, quo primi anni *purum*, sequentium vero *conditionale* erat, facile concedi potest, singulorum annorum propriam fuisse necessariam praescriptionem, quia in conditionatis dies legati non antea cedere poterat, quam dies adueniebat, qui in adueniente die demum debere incipiebat, eo tempore quoque illius anni praescriptio currere debuit. Posteriori casu plane diuersum obtinere arbitror, quod maxime ad *annuos redditus reales* in perpetuum praestandos applicandum est. In his enim annuis praestationibus nulla inest conditio, ratione futurorum annorum, sed illae *absolute* debentur, etiam quoad tempus futurum, id quod ex ipso contractu apparet, quo ius *purum*, rei inhaerens, venditur, cuius effectus est, vt singulis annis *absolute*, non *sub conditione: si vixerit*, quid praestetur.

Male

Annua legata non sunt plura si in perpetuum relicta sunt.

Male his applicatur regula, *quod primi anni sit purum, reliquorum conditionale*. Quæ enim quæso conditio his inest? quæ subintelligenda? nulla certe. Si dicis, sunt tamen *in diem collatæ*. At dies hic certus est, non suspensus ex futuro euentu incerto, nec ullam *conditionem* operatur, & consequenter in his non singulis annis cedit dies, sed statim ab initio *vna vice*, cum tale legatum *absolute purum* sit, & alias, quod in diem certum, qui deficere nequit, collatum est, ibi dies statim cedit, licet nondum peti possit, antequam venerit. Proinde quoque tale legatum cum *absolute purum* non tantum quoad *præsens*, sed etiam quoad *futurum* tempus sit, vna quoque præscriptione tolli potest. Denique non obstat, quod leges generaliter asserant, legatum annuum non *unum* esse, nam leges id supposuerunt, quod ordinarie fit. Ordinarie annua legata alimentorum causa relinquuntur *l. 20. ff. quand. dies legat. cedit* & inde, quando de *annuo* loquuntur, supponunt tale legatum, quod *ad vitam hominis* relictum est. Apparet id luculenter ex *l. 22. ff. de vs. & vsufr. legat.* vbi Ictus ita: *Patrimonii mei redditum omnibus annis uxori meæ dare volo. Aristo respondit, ad heredem uxoris non transire, quia aut vsusfructui simile esset, aut HVIC LEGATO, IN ANNOS SINGVLOS*. Ergo legatum *in annos singulos* ordinarie intelligendum erat de eo, quod ad heredes non transfiret. Ab hoc vero omnino diuersum est legatum annuum, quod ad heredes transit, veluti quod hoc modo expresse relictum, vel sua natura tale est, quale est, quod ecclesiæ vel reipubl. legatur, quod conditionale nullo modo dici, sed vna præscriptione tolli potest. Quocirca dicendum videtur, de hoc potissimum Imperatorem in *cit. l. 7. esse* intelligendum.

D

§. XVII.

Respondetur ad argumentum secundum. §. XVII. Ex haecenus dictis facile responderi potest ad argumentum contrarium secundum. Aiunt futurorum annorum reditum deberi sub *conditione* vel *in diem certum*, & consequenter ante *diei & conditionis* existentiam praescriptionem non posse inchoari. Liquidum id esse videtur ex *l. 7. §. 4. C. de praescript. 30. vel 40. ann.* supra §. IX p. 16. relata, pro cuius explicatione duo ante omnia inquirenda sunt: (1) an in annuo reditu reali aliqua adsit *conditio*: (2) an *tempus certum*, & quidem tale, de quo loquitur Iustinus. Quoad primum, omnino nego, hic adesse aliquam *conditionem*, cum annuus reditus realis rei inhæreat *simpliciter*, & non tantum heredes, sed quosvis possessores fringat. Tunc tantum *conditio* annuis legatis inest, quando *ad vitam legatarii* restrictum erat, quippe illa *conditio, si vivat*, subintelligenda erat. *l. 4. de ann. legat.* vnde necessario sequebatur, *legata futuri temporis* esse debere *conditionata*. Hæc *conditio* vero in annuis reditibus non subintelligitur, sed *simpliciter* ab omni possessore hoc onus præstandum est. Inde apparet, quam incaute leges de *annuis legatis* loquentes hic allegentur a Berlichio aliisque dissentientibus, cum hic applicari nequeant, sed potius ex dictis debeat concludi, *purum* esse hoc *debitum* & sic *semel* cedere eius diem statim ab eo tempore, quo solutio fieri debeat *l. 5. §. 1. quand. dies legat.* Quod posterius attinet, videtur omnino dicendum, hic ad minimum *tempus certum* admittendum esse; sunt enim, vt communiter sentiunt, hic plures præstationes, & singuli anni separatos reditus habent, nec singulorum annorum reditus peti possunt, antequam dies venerit, & consequenter singulorum annorum præscriptio antea currere nequit. Sed qui ita philosophantur, semper adhuc supponunt

In annuo reditu reali nulla est conditio quo ad futuras præstationes

Imo ne dies qui differat præstationem.

ponunt, indistincte accipiendum esse vulgatum illud: *annua legata esse plura*. Hoc vero falsum esse iam aliquoties dixi. Valet hæc regula de annuis, *ad vitam hominis* relictis, vbi plura legata esse dicuntur, quod sequentium annorum præstationes sint *incertæ*, & sub *conditione* suspensæ. Ast in legatis annuis, quæ *absolute*, *simpliciter* & *in perpetuum* debentur, diuersa est ratio; semel dies eorum cedit, & sic *unum* tantum est *legatum*, quia hic nulla adest *conditio*, sed totum legatum *purum* est, licet plures & perpetuas præstationes contineat. Ideo legata *plura* dicebantur, quod singulis annis dies eorum cederet, idque vnice ob *conditionem* subintelle-

Cur olim legata annua plura dicebantur.

ctam: ast vbi nulla adest *conditio*, statim dies cedit, & quidem semel, id quod apparet ex *l. s. §. i. ff. quand. dies leg. Si post diem legata sunt relicta* (veluti Titius post quadriennium Meuo det centum) *simili modo, ut in puris, dies cedit*. Iam vero in puris cedit dies statim a tempore mortis & sic *semel* tantum. Ex quo fluit, idem quoque dicendum esse in annuis legatis, quæ *in perpetuum* durant. In iis nulla adest *conditio*, sed hoc modo relinquuntur, vt singulis annis in perpetuum aliquid præstetur, ergo horum dies statim *a morte testatoris* cedit, & sic *semel* tantum, adeoque non sunt plura, sed tantum *unum* legatum, cum eius dies tantum *semel*, & quidem a tempore mortis cedat. Reuera enim tale legatum in *dies certos* præstandum relictum, & sic eius *præstatio* tantum differtur, non vero eius *acquisitio*. Hoc supposito, statim liquidum est, hic male applicari regulam vulgatam: *annua promissa plura esse*. Imo sicuti annuum legatum perpetuum *unum* est, ita quoque debitum annui redditus, fundo impositi, & quod omnes successores præstare debent, *unum* est, non *multiplex*. Et inde

inde nata est differentia inter annum *legatum* & *promissum*. Hoc vnum esse dicitur in *l. 35. in f. de m. c. donat. & l. 16. §. 1. de V. obl.* cum annua legata sint plura. Ratio differentiae notabilis in *cit. l. 16.* traditur his verbis: *stimulatio huiusmodi, in annos singulos, vna est, & incerta* (quia infinitum tempus continet) & *perpetua* (cum in heredes transeat) *non quemadmodum simile legatum morte legatarii finiretur.* Non potuit aptior ratio diuersitatis dari. Scilicet legata ideo plura sunt, quia regulariter morte legatarii finiuntur, & inde conditionem sua natura accipiunt hanc: *si uiuat.* Ast promissio in annos singulos, *perpetua* est, in heredes transit, morte non finitur, & consequenter conditionem nullam subintellectam habet, & inde quoque vna esse debet. Quod si haec ad annuos reditus per venditionem acquisitos applicaueris, res manifesta est. Scilicet eorum debitum vnum est, *incertum*, quia tempus infinitum continet, *perpetuum* & ita, ceu quidem in legato contingit, morte non finitur. Quamuis enim redimi possit, id tamen non per se sed ex accidente contingit ob pactum adiectum, imo incertum est, an futurum sit, vt redimatur nec ne? ea autem quae dubia & incerta sunt, vtrum sint perpetua an temporalia, intelliguntur esse perpetua *Carpz. P. 3. c. 24. def. 3.* *Iacob Schultes ad Modest. Pistor. qu. 124. n. 67. seqq.* Breuiter: male hic supponunt, in annuis reditibus totidem esse obligationes in diem, quod sunt anni, cum tantum vna obligatio adfit, & sic vna quoque praescriptione tolli possit. Quod enim plures praescriptiones requirant, id inde concludunt, quot plures sint obligationes. Praeterea prout *Bachouius ad Treutl Vol. 2. disp. 22. th. 3. lit. 1.* fatis accurate obseruat, dispositio *l. 7. §. 4. cit.* ad eas obligationes pertinet, quibus *ab initio* adiecta est dies, sub qua

An hic adfit
debitum in
diem certum
dilatum.

qua differantur. Hic autem in annuis redivibus non agitur de differenda solutione eius, quod debetur, sed *iure exigendi annuos* redivus venditur, quod *mercem* constituit, *vnam, simplicem*, non plures merces. Si singulorum annorum separatae praestationes venderentur, tot quoque essent venditiones, quot anni, quia, iuxta contrariam hypothefin, noua obligatio oritur singulis annis, & ita noua merx esset, id quod absurdum. *Ius* ipsum *exigendi redivus* merx vna est; huius consequens vero ipsae singulorum annorum praestationes sunt. Breuiter ipsa *obligatio* pura est, imo *ius* purum & *simplex*, & eius tantum effectus in singulis annis sese exferit. Nam & obligatio ad vsuras singulis annis praestandas itidem vna est, & vna praescriptione tollitur *l. 26. C. de vsur.* Et hoc eo magis asserendum est in *realibus* redivibus, quae non ex *obligatione*, sed ex *iure*, fundo inhaerente, praestantur. Hoc non multiplicatur singulis annis, sed vnum est, semelque eius dies cedit, quia per contractum acquisitum est, & consequenter vna praescriptione amitti potest.

§. XVIII. Tertium fundamentum contrariae sententiae lubricum est. Seruitutes solo non vsu amittuntur, spatio decem vel viginti annorum. Nulla ibi possessio requiritur, quae ex *interpellatione* seu *facto negativo* perferri deberet. Imo solus non-vsus alterum in *libertatis* possessionem constituit, & haec sufficit ad amissionem seruitutis. Sane annui redivus reales ad instar *seruitutum* sunt, praediis alienis inhaerent, eaque afficiunt, & consequenter solus non-vsus huius iuris amissionem operatur. Nec obstat, quod in *l. 6. ff. de S. P. V.* asseratur, ad amissionem seruitutum praediorum vrbano-
Responso ad
tertium ar-
gumentum.

nequit, qui tam prædiis rusticis, quam vrbanis inhæ-
 rere possunt. β) In seruitutibus prædiorum vrbano-
 rum plerisque hoc ideo requiritur, quia hæc ad sui ex-
 ercitiū supponunt aliquod *opus manufactum* in fundo
 alterius, veluti si foramen adsit in pariete vicini, si fene-
 stræ factæ sunt in eodem pariete &c. quamdiu hæc non
 obturantur vel obstruuntur, vestigium seruitutis meæ
 semper adest, & inde libertas præscribi nequit. Ast
 hæc nullo modo ad annuos redditus applicari potest, ad
 quorum exercitiū nihil ædificandum vel faciendum
 est in alieno. Errorem hunc quoque Dn. Harprecht,
de præscript. immunit. a collect. c. II. §. 16. animaduertit,
 ostenditque, factum negatiuum nullum plane requiri in
 huiusmodi præscriptione, sed solum sufficere, quod quis
 prædium liberum possedit, quam sententiam multorum
 Dd. suffragio corroborat, & §. 17. fundamentis his mu-
 nit: (1) nunquam in præscriptione hac maxime trigin-
 ta vel quadraginta annorum, factum tale negatiuum re-
 quiri: (2) in præscribenda seruitute illud nullibi deside-
 rari (3) quartam decimarum & funeralium lapsu solo
 temporis præscribi.

Respondetur ad quartum & quintum argumentum. §. XIX. Quartum argumentum parum vel nihil
 distat a secundo, & inde eandem recipit responsonem.
 Quintum vero maxime dubium est. Quamuis enim
 Berlichius immunitatem a decimis præscribi non posse
 statuat, contrarium tamen recte asserit Richter. *P. 1. de-
 cis. 21. n. 50.* idque præiudicio confirmat. Idem confir-
 mat Carpz. *P. 2. C. 2. def. 4.* quamuis spatium quadragin-
 ta annorum ad hanc præscriptionem requirat.

*De tempore huius præ-
 scriptionis.* §. XX. Euiçta præscriptione annuorum reddituum re-
 alium, superest vt inquiramus, quo tempore hæc præ-
 scriptio perficiatur. Equidem plerique, qui præscripti-
 onem

onem hic admittunt, triginta annos requirunt, quem-
admodum etiam statuta supra adducta, longissimum
tempus desiderant. Ast quia *confessoriam vitalem* hic lar-
giuntur, putarem ei idem tempus præfixum esse, quod
directæ, vt scilicet decem vel viginti annis immunitas
hæc præscribi possit, Lyncker *cent. 3. decis. 303. in f.* nisi
contra ecclesiam agatur, quo casu 40. anni necessarij
sunt. Quod longissimi temporis præscriptio a pleris-
que desiderata fuerit, in causa esse videtur, quod plerique
viderint, mutuuum vsurarium sub hoc iure latitare. In-
terim tamen cum hic non in *personam* eo nomine aga-
tur, sed *in rem*, conueniens præscriptio eligenda est. E-
quidem de bonæ fidei possessore hic tantum status con-
trouersia formatus est; interim quin idem quoque ob-
tineat, si vel maxime possessor sciat, fundum suum an-
nuis redditibus obnoxium esse, existimarem, quia suffi-
cit, quod dominus census suo iure *non-vsu* excidat, l. 4.
§. 27. de *vsurp. & vsue.* vid. Thomas Grammaticus *decis.*
Neapol. 100 n. 23. Io. Petrus Surdus *consil. 234. n. 29.* Et
quamuis de iure canonico in omni præscriptione *bona*
fides requiratur, & *mala fides* excludatur, hæc tamen
proprie tantum consistit in *scientia rei alienæ, quam tamen*
quis vt suam possidet. Nuda scientia, fundum suum serui-
tutibus vel aliis oneribus esse obnoxium, eam minime
operatur, cum nihil rei alienæ possideat. Conf. Dn.
Cocceius *de finib. bon. fid. in præscript.*

§. XXI. Cæterum hæc tam diu obtinent, quam *Potest sta-*
diu statutis locorum aliud haud constitutum est. Iam *tutis contra-*
enim supra adduximus varias locorum ordinationes, *rium deter-*
secundum quas præscriptio in plures annos extensa est. *minari.*
Imo etiam præscriptionem ordinariam per huiusmodi
ordinationes plane tolli posse, nemo negabit. Vide-
tur

tur id ipsum factum esse in *Ordin. Magdeb. Polit. c. 52. §.*
an hoc factum sit in vbi ita cautum est: Die Forderung künftiger Gefäls
Ordin. Magdeb. Polit. an jährlichen Renthen / Zehenden und dergleichen / kan
 durch keine Veriährung aufgehoben werden / anerwo-
 gen die Schuldigkeit des Besizers / welcher zu Abge-
 bung solcher Gefälle verbunden / mit ieden Jahre er-
 neuert wird / dreßsig und mehr Jährige resta aber sol-
 len der Veriährung halben nicht gefordert werden. Duo
 in hoc textu disponuntur: (1) futuris reeditibus præscribi
 haud posse: (2) præteritis autem, vltra 30. annos debi-
 tis, præscriptum esse. Quoad prius membrum, verba
 ordinationis huius non adeo perspicua sunt, vt ad ca-
 sum præsentem, de quo status controuersæ formatus
 est, applicari tuto possint. Loquor de tertio b. f. pos-
 sessore, qui rem talem vt immunem per plures annos
 possedit, cui ratio adductæ ordinationis haud conuenit.
 Ratio exclusæ præscriptionis hæc est: **anerwogen**
die Schuldigkeit des Besizers / welcher zu Abtrag
solcher Gefälle verbunden / mit ieden Jahre erneu-
ert wird. h. e. quia singulis annis de nouo obligatio
 hæc renouatur eiusque dies cedit, vt tot sint obligatio-
 nes, quot anni. Hæc ratio docet, potissimum hic ser-
 monem esse *de ipso venditore & eius heredibus*, qui ex
 contractu *obligantur*, vt de fundo suo quotannis aliquid
 præstent, vel vt dicitur in *l. 7. §. 6. C. de præscript. 30. vel*
40. ann. de obligationibus, quæ dationem habent per singulos
annos, vt ius Magdeburgicum vnice legem illam septi-
 mam referre, & controuersiam occasione eius ortam,
 decidere videatur. Ratio enim decidendi ex *obligatione*
 desumitur, & consequenter non alius supponi potest
 casus, quam de tali possessore, qui ex facto suo *obliga-*
1118

tus est ad annum reditum soluendum. Ad hunc quadrat ratio prædicta, quia eius obligatio ex *ordinationis dispositione* potest quotannis renouari, vt tot sint uouæ obligationes, quot anni. Ast hæc omnia tertio bonæ fidei possessori minime conueniunt. Hic non obligatur ex facto antecessoris sui, & ita quoad hunc dies obligationis quotannis de nouo cedere nequit. Annuus reditus quidem exigi potest etiam a tertio b. f. possessore, quatenus tanquam *ius quoddam in re* fundo ipsi inhæret, & ita cum ipso ad eum transiit. Præstat hoc onus non ex *obligatione*, sed ex inhærente *iure in re*, ex quo nulla *obligatio* nascitur, & sic in eius persona hæc renouari quotannis nequit. Si nulla obligatio in tertio possessore, eius dies quoque quotannis cedere nequit, & ita, non obstante ordinatione politica Magdeburg., tertius b. f. possessor immunitatem ab hoc onere præscribere potest. Non ita ipse possessor venditor eiusue heres, cum vterque ex contractu *obligetur*, & sic dies *obligationis* quotannis cedat, secundum dispositionem huius ordinationis. Obstat tamen, quod in sensu improprio & vulgari etiam quilibet possessor obligatus, & quidem ex iure in re, dici possit, quemadmodum Grotius *obligationem ex dominio statuit*. Sed (1) ad talem obligationem minime applicari potest phrasis vulgata ex Romano iure desumpta, *quod dies eius cedat hoc vel illo tempore*, quippe quæ præsupponit obligationem proprie dictam *in diem dilatam*: (2) obligatio improprie talis non est obligatio, & ita nec eius dies cedere potest. (3) Sit tertius possessor hic obligatus esset proprie, non *actione confessoria*, sed *in personam* conueniendus esset. Ast vero omnes ad vnum asserunt, tertium fundi, re-

E ditibus

ditibus obnoxii, possessorem actione personali conueniri non posse, quoposito, nulla quoque obligatio erit in tertio possessore. (4) Notanter in hac ordinat. bina vice repetitur *obligationis* mentio, vnde tota decidendi ratio desumta est: die *Schuldigkeit des Besitzers / welcher zu Abgebung solcher Gefälle verbunden.* Non ergo de alio loquitur possessore, quam qui *obligatus* est ad praestandum censum, qualis tantum est venditor, vel eius heres, imo etiam tertius, qui scienter talem fundum emit, & ita in hanc praestationem consensit. De tertio b. f. possessore minime asserere possum, quod ex *obligatione* praestet hunc censum, sed potius quod ex *iure rei coherente* hic ab eo exigatur, quod tamen quotannis non renouatur, sicut obligatio. Quod autem non est in tertio b. f. possessore, id nec quotannis renouari, nec eius dies cedere potest. Quae interpretatio cum iuri communi congruat & ab aequitate commendetur, merito recipienda est. Quid enim durius, quam tertium b. f. possessorem nullo tempore posse immunitatem impetrare, & ita alieno praegravari facto? Quid iniquius, quam hoc casu omnem praescriptionem cessare, quae in iuribus maioris momenti tollendis obtinet? Praeterea ita facilius in concordiam reduci possunt tria illa iura Prusficum, Marchicum & Magdeburgicum, quae felici sub sceptro Regis Borussiae in terris licet diuersis florent.

De praescriptione reddituum praeteritorum.

§. XXII. Pergo ad alterum membrum de praestatione *redituum praeteritorum.* Hoc enim ex adducta ordinatione satis liquidum est, in quo casu praescriptio futurorum cessat, ibi quoque praeteritos a triginta annis peti posse, non vero ultra. Inde rursus patet, hoc v-
nice

nice ad eum, qui proprie loquendo *obligatus est*, restringi debere, quippe contra quem *præscriptio 30. annorum* currit *l. sicut 3. c. de præscript. 30. vel 40. ann.* Cum tertius possessor obligatus non sit, ei hæc præscriptio applicari nequit. Qui enim a futuris liberatus est, a præteritis quoque immunis esse debet. Interim tamen etiam hi, qui omnem præscriptionem etiam ratione tertii b. f. possessoris excludunt, eumque etiam ad præteritos redditus soluendos adstringunt, temperant hanc sententiam, vt ad præteritos non teneatur, si per creditorem stetit, quo minus ab anterioribus pensiones solutæ fuerint, vt si potuisset exigere & non exegit; mora enim creditoris tertio b. f. possessore obesse nequit. Surdus *decis. 32. n. 9.* Rodericus *de ann. redditibus lib. 2. qu. 22. n. 42.* Franzk. *lib. 1. res. 3. n. 12.*

§. XXIII. Ne vero nihil intactum relinquamus, *Quid in annuis redditibus præscriptio immemorialis operetur.* merito quoque illam quæstionem hic excutiendam esse existimo, an non in illis locis, vbi in annuis redditibus præscriptio, etiam ratione tertii b. f. possessoris exclusata, ad minimum præscriptio immemorialis immunitatem ab hoc onere operetur? Quod adfirmant plerique ex iis, qui contrariam tuentur sententiam, quorum etiam eos refero, qui existimant, quando centum annis continuis solutio cessasset, immunitatem plenam inde redundare posse, quod defendunt Rein. Budelinus *de monet. & re nummar. lib. 2. c. 4. n. 10.* Valafcus *consult. 49. n. 10.* ICTi Altorff. *consil. 88.* Faber *in C. lib 7. tit. 13. def. 19.* Boërius *decis. 337. in f.* Constat enim, quod plures ex ICTis antiquis centenariam præscriptionem & immemorialem pro iisdem habeant, quod quamuis asseri nequeat, cum immemorialis præscriptio certo annorum lapsu

lapſu non contineatur, liquidum tamen inde eſt, quod immemoriam præſcriptionem admittant. Inde ſatis eleganter *in Ordin. Magd. Polit. c. 52. §. 2.* dicitur: Und ob woll ins gemein die undenkliche Zeit mit der hundertährigen verglichen / und die præſcriptio immemorialis mit der Centenaria vermenget werden will / ſo ſind doch dieſe der bewehrteſten Rechts-Lehrer Meinung nach von einander merklich unterſchieden / ſintemahl durch das tempus immemoriamle kein anders verſtanden wird / als da niemand wiſſe / gedенke noch von andern gehöret und erfahren / daß ein Ding entweder in ſolchem / oder einen andern Zuſtande geweſen / als es ſich zur Zeit des erhobenen Streits befunden / und alſo die Verjährung einer undenklichen Zeit / zumahl nach iziger Beſchaffenheit des menſchlichen Lebens auch unter hundert Jahren zu verſtehen / und zum höchſten auff 70. oder 80. Jahr zu erſtrecken. Sic itaque ſecundum hanc ordinationem ad præſcriptionem immemoriamle annuorum redituum nequidem centum anni eſſent neceſſarii, ſed ſufficeret, ſi intra 70. vel 80. annos nihil exactum foret. Similiter hanc præſcriptionem immemoriamlem hic admittunt Godofredus Anton. *in aduerſ. ad Gail. lib. 2. obſ. 73.* Schurff. *cent. 1. conſ. 10. n. 12. ſeqq.* Balbus *de præſcript. P. 4. part. princip. qu. 4.* Confirmat hanc ſententiam optimis rationibus Faber *cit. l. ubi ita: credendum eſt, tam longæ temporis decurſu interdiſſe multas probationes earum rerum, quæ mediæ tempore obligationem adeo vetuſtam vel ſolutione vel pacto contrario, vel quo alio legitimo modo diſſoluere potuerunt. Quis enim litium erit finis ſi poſt tot annos turbare omnia liceat, veteresque actiones ſue remiſſas ſue omiſſas repetere aduerſus*

ius eum, qui longo iustius possit alieni facti probabilem ignorantiam obtendere?

§. XXIV. Atque hæc sententia eo minus dubii ^{Præscriptio-} habebit, si naturam ^{nis imme-} *præscriptionis immemorialis* paulo pe- ^{morialis na-} nitius excutiamus. Dicit hæc alias in iure solet *VETV-* ^{tura & ra-} *STAS l. 1. §. 23. l. 2. pr. l. f. ff. de aq. & aqu. plur. arc. cuius* ^{tio.} non extat memoria *l. 2. §. 4. l. 3. §. 4. l. 23. eod.* Hæc quid operetur videndum est. Scilicet aliæ præscriptiones vel operantur exceptionem vel acquisitionem domini aliusve iuris. Eundem effectum vulgo tribuunt præscriptioni immemoriali, de quo tamen dubito. Quin potius existimo, vetustatem hanc, ubi initii non extat memoria, validissimam inducere probationem, eum optimo iure & titulo esse munitum, qui in eo se fundat. Non *novum ius* hac præscriptione acquirere intendit, sed iam olim antecessores suos ius libertatemque acquisivisse allegat, qui in ea se fundat. Nec tenetur hoc probare, quia vetustas tanta est probatio validissima, ex qua vrgentissima præsumtio libertatis olim impetratæ fluit. Quando ergo ultra centum & plures annos annuus reditus haud est solutus, redemptio eius olim facta inde tam efficacissime præsumitur, ut eam probare haud teneatur, sed potius ex hac vetustate per se colligatur. Imo licet emtor instrumentum emtionis adhuc in manibus habeat, inde quidem colligitur, olim factam fuisse venditionem, sed vetustas & lapsus tanti temporis simul ostendit, per redemptionem olim fundum liberatum fuisse. Atque hæc præsumtio tam efficax est, ut allegans vetustatem relutionem probare non teneatur. Hoc sensu intelligo ICtos, qui tantam huic vetustati vim tribuunt. ICtus enim in *l. 26.*

ff. de aq. & aqu. plur. arc. notanter ait: *Scæuola respondit, solere eos, qui iure dicendo præsumunt, tueri ductus aque, quibus auctoritatem vetustas dedit, etsi ius non probaretur*, h. e. qui lapsum tanti temporis pro se habet, pro eo est vrgentissima præsumptio, quod olim seruitus titulo legitimo sit constituta, adeo vt propter hanc præsumptionem non teneatur titulum probare. Sæpissime contingit, vt quis ius optimum habeat, illud tamen probare non possit, quales probationes vt plurimum tanto temporis lapsu intercidunt, per varias temporum iniurias, per mutationes possessorum, qui iuste facta suorum antecessorum ignorant. Vnde optima ratione collegerunt Icti antiqui ob tantam vetustatem ab onere probandi possessorem liberari, quippe quæ præsumptionem iuris violentam operatur. Hunc in sensum etiam accipio Pomponium in *l. 3. §. 4. ff. eod. Ductus aque, cuius origo memoriam excessit, iure constituti loco habetur*, h. e. præsumitur, quod ab initio iure constitutus sit, vt nulla probatio tituli requiratur! Porro Vlpianus in *l. 1. §. 23. eod.* eundem in sensum philosophatur: *si lex agri non inueniatur, vetustas vicem legis tenet*, seu ex vetustate colligitur per se titulus, quo ab initio seruitus legitime constituta præsumitur. Breuiter vetustas ipsa seu lapsus tanti temporis inducit non tantum titulum iuris optime olim constituti, sed etiam operatur, vt possessor releuetur ab onere probandi.

*Illustratio
huius mat-
rie.*

§. XXV. Et in hunc sensum accipio tot Dd. prædicata grauisima, quæ præscriptioni immemoriali tribuuntur, veluti quod habeat vim tituli legitime acquisiti. Balb. *de præscript. P. II. part. princ. tert. qu. 6. n. 28.* Maul. *de homagio tit. 10. n. 54.* non quod nouum titulum præstet

præstet, sed quod ex lapsu tanti temporis inferendum fit, titulum idoneum olim adfuisse. Quo intuitu etiam dicitur pro se habere præsumtionem iuris & de iure Crauetta *de antiq. temp. P. 4. t. 3. n. 60.* rursus eo sensu, quod vetustas sola validissima probatio fit, ad ius demonstrandum. Et consequenter qui immunitatem tanti temporis habuit, sola illa vetustas habetur pro immunitate pacto acquisita Baldus *lib. III. conf. 313.* Et infinitum foret, omnia encomia huius præscriptionis referre, cum ipsa *vetustas* ingentes per se effectus producat, quos collegit Aymon Crauetta *de antiq. temp.* Eleganter vis huius præscriptionis exprimitur in *Ordin. Polit. Magd. c. 52. §. 3.* his verbis: So viel nun die præscriptionem immemoriam anlanget / weil derselben von vielen bewehrten Rechts-Lehrern die Krafft eines Tituls und erlangten Freyheit beygelegt wird / soll es auch dabey gelassen / und der Besizer / welcher sich darin gründet und sie beweiset / dabey geschützet werden / es wäre denn daß derienige / welcher ein Stück Gutes in Anspruch nimmt / erweisen wolte / daß es der Beklagte mit guten Grund und Glauben nicht besitze. Nihil conuenientius ad nostram sententiam dici poterat. Disponit augustissimus legislator, (I) præscriptionem immemoriam habere vim tituli & *immunitatis impetratæ* h. e. non opus esse alium titulum allegare, quam solam vetustatem, ex qua præsumtio tituli iusti per se nascitur, veluti quod olim possessores fundorum, annuis retribus obnoxiorum, immunitatem legitime impetrauerint: (II) possessorem, illam ipsam probantem, absolendum esse: (III) admittendam tamen esse probationem in contrarium: quamuis enim ex vetustate
virgen-

vrgentissima oriatur præsumtio pro titulo olim legitime impetrato, hæc tamen expirat, si probatio liquidissima in contrarium adfit. Quia tamen vrgentissima & fortissima præsumtio pro possessore est, non alia probatio hic admittitur, quam quæ sit *liquidissima*, & luce meridiana clarior *arg. l. 6. ff. de his qui sui vel al. §. 11. l. de inutil. stipul. ibi: manifestissimis probationibus.* Id quod si applicamus ad præsentem quæstionem, venditor redituum nihil euincit, si tantum *instrumentum venditionis* annuorum redituum pro se adduxerit: ex eo enim tantum probatur, olim venditum fuisse annuum teditum, de quo non quæritur. Sed iam quæstio est de immunitate postea impetrata: hæc ex ipsa verustate colligitur. Ergo venditor probare debet, possessores nunquam immunitatem obtinuisse. Est quidem hæc propositio negatiua, nihilominus tamen actor illam probare debet, cum præsumtio vrgentissima ei resistat, & ita onus probandi in eum deuoluat, quemadmodum etiam ipsa regula vulgatissima *negatiuam non posse probari, nec probandam esse*, falsissima est, vti ostendit Dn. Cocceius *de directa probat. negatiue.*

Respondetur
dissentientibus.

§. XXVI. Hisce præsuppositis, facile responderi potest dissentientibus, qui vrgent nequidem præscriptionem immemoriam in immunitate ab annuis teditibus probanda aliquid operari. Vid. Klock. *rot. Cameral. 132. n. 8.* Plerique decepti sunt falso conceptu præscriptionis immemorialis, existimantes, hac ipsa nouum ius acquiri, vti aliis præscriptionibus, in quem errorem haud incidissent, si termino *præscriptionis* haud essent offensi. Fateor, terminum hunc minus commo- dum, tantumq; a Dd. inuentum esse, cum in iure ciuili accu-

accuratius dicatur *vetustas* tanta, vt eius memoria non extet. Interim quia receptus est, eo merito vtimur, hac tamen cum cautela, ne naturam præscriptionum ordinariorum ei tribuamus. Sane dissentientes, hac cautela neglecta, non potuere non a via aberrare. Afferunt enim annuos redditus esse plures, & singulorum annorum propriam præscriptionem, ex quo concludunt, ne quidem hic posse allegari præscriptionem immemoriam, cum singulis annis noua præscriptio currere incipiat, & ita etiam post ducentos annos adhuc continuat. Sed cum his facile transigemus, afferendo, annuorum reddituum diem singulis annis cedere non amplius posse, (loquor tantisper ex opinione dissentientium) vbi olim iam immunitas ab eis impetrata. Hanc, qui in præscriptione immemoriam se fundat, probat ex ipsa vetustate temporis, qua interim redditus non sunt soluti, nec exacti. Hac probata, possessor absoluendus est. Vrgent quidem, omnem præscriptionem hic esse exclusam, & consequenter etiam præscriptionem immemoriam. Sed antecedens falsum esse, plenius iam asserui. Quin imo si vel maxime id admittamus, forsan quod statutum in contrarium adfit, quemadmodum in *Ord. Polit. Magd. c. 12. §. 7.* dicitur: **Kan durch keine Verjährung aufgehoben werden;** consequentia tamen falsa est, cum ex *c. 1. de præscript. in 6.* constet, prohibita omni præscriptione, admitti tamen immemoriam. Aloysius Riccius *coll. 778.* Icti Argenterat. *Vol. II. conf. 8. n. 60. & conf. 67. n. 15.* quod etiam ex *Ordin. Polit. Magd. cit. l. §. 3.* non obscure colligitur, vbi huic præscriptioni tribuitur *vis impetratae immunitatis* die Kraft einer erlangeten Freyheit. Quod si hoc

hoc verum est, vti omnino est, frustra iam quæritur, an præscriptio immemorialis etiam exclusa sit. Imo nequidem excludi potest, cum vetustatis insignis hic effectus sit, vt olim iam impetratam esse immunitatem legitime præsumi debeat.

An interpellatio extrajudicialis præscriptionem tollat.

§. XXVII. Hactenus assertum est, præscribi immunitatem ab annuis redditibus realibus posse, an vero præscriptionem hanc *interpellatio extrajudicialis* interrumpat, in quæstionem venit. Equidem constat, regulariter interpellationem extrajudicialem, quæ fit extra iudicium per denunciationem priuatam, effectus interrumpendi non habere; Struv. *ex 43. §. 28.* communiter tamen excipiunt actiones personales. Rauchbar. *P. 2. qu. 28. n. 32.* quibus debitum annuorum reddituum æquiparare posse videtur. Ast vtut de *personalibus* id admiserim, *realibus* tamen hoc minime applicari potest, quæ magis *seruitutibus* æquiparantur. Sed instant, etiam ad incorporalium rerum seu seruitutum præscriptionem interrumpendam sufficere interpellationem extrajudicialem Struv. *cit. l.* Verum & hæc sententia dubia est, vt nec Struuius negat, & si vel maxime iuri conformis foret, vnice tamen ad seruitutis acquisitionem, quæ mediante præscriptione fit, pertinet, vt talis interpellatio acquisitionem impedire possit. Ast vero hic quæstio est de *amittendo iure per non-usum*, cui non facile hæc decisio applicari potest, sed sufficit, quod is, qui ius quoddam in re alterius præterdit, illud constituto tempore neglexerit. Neque enim tali interpellatione tertius b. f. possessor, qui iuste ignorat, tale onus rei suæ inhærere, statim in mala fide constituitur, cum etiam immunitatem præscribere possit,

fit,

fit, si vel maxime sciat, fundum suum esse obnoxium annuis redivibus. Constat id ex *l. 4. §. 27. de vsurp. & vsuc. Si viam habeam per tuum fundum, & tu me ab ea expuleris per longum tempus NON VTENDO amittam viam* vid. *Surdus conf. 234. n. 28. Hieron. Rocca select. iur. disp. c. 84. n. 10. Solus non vsus operatur immunitatem, non respiciendo vtrum alter sciuerit, onus rei suæ coherere nec ne? Gynus in l. 2. C. de seru. Alexander in l. vlt. de eo per quem. Felinus in c. illud. de præscript. Neque aliud dicendum est de iure canonico per c. f. X. de præscript. quia ius canonicum malam fidem non in nuda scientia collocat, sed tali, quæ coniuncta est cum possessione rei alienæ, h. e. quando quis scienter rem alienam possidet, quod in præscriptione immunitatis haud concurrat, vti erudite docet Dn. Cocceius de finib. b. f. possess. in præscript. de iure canon.*

§. XXXVIII. Ex hæcenus dictis facile iam iudicari potest de altera quæstione: An præscriptione mutari *An ipsius* possit quantitas annuorum redituum? veluti si per 30. *reditus* vel 40. annos venditor minorem quantitatem accepisset. *quantitas* Negant id rursus omnes hi, qui omnem præscriptio- *præscriptio-* nem ordinariam hic excludunt. vid. *Gail. 2. obs. 73. n. 2. ne mutari* Lyncker *de annis rediv. disp. VIII. §. XI. Ego vero ex* *posfit.* supra adductis fundamentis contrarium assero, cum ratio diuersitatis hic allegari nequeat, & ita præscriptione census augeri & minui possit Nic. Chr. Lyncker *cent. 4. decis. 303.* Vel si præscriptio statuto exclusa fit, immemorialem præscriptionem ad minimum admittendam esse censeo, cum ex lapsu tanti temporis colligatur, olim maiores reditus remissos esse.

F I N I S.

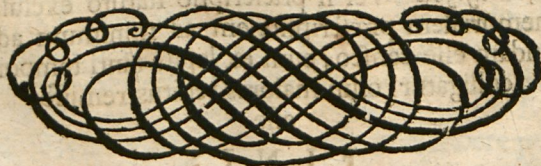
* (44) *

CLARISSIMO DN. RESPONDENTI,

S. P. D.

P R A E S E S.

ELegisti eiusmodi thema, publicæ disquisitioni eruditorum exponendum, quod tum vtilitate sua singulari se commendaret, tum etiam de industria tua publicum ederet testimonium. Vtrumque sane necesse erat, quia optime nosti, disputationes hodie non tantum scribi propter illum actum, quo publice contentiones amicæ de illis instituuntur; sed etiam in futuros, eorumque vsus, qui subsidio iuris maxime indigent. Ita enim prohdolor! comparata est iuris nostri prudentia, vt multis opiniorum incertarum procellis hinc inde feratur, & ita non raro, quamuis ex accidente, iis noceat, quibus prodesse debebat. Tu hoc ipsum hac dissertatione ostendisti, quo nomine tibi publice gratulor, simulque in votis habeo, veliter summum numen studiis tuis, & omnibus consiliis adesse, illaque dirigere in sui nominis gloriam & patriæ tuæ salutem. Vale Dab. die XVIII. Febr. M DCC XI.

99 4 6999

ULB Halle 3
002 928 477

1007

Retrav
09.2007 Bd.

6
69

TATIO IVRIDICA,
DE
SCRIPTIO-
NVORVM RE-
M REALIVM.

Quam

E MAGNIFICENTISSIMO,
MO PRINCIPE AC DOMINO,
IPPO WILHELMO,
AE, MARCHIONE BRANDENBURGL-
MAGDEB. GVBERNATORE, & reliqua,

EMIA FRIDERICIANA
P R A E S I D E
NNING. BÖHMERO,
& Facult. iurid. Assessore,

AVDITORIO MAIORI

April
Febr. M D C C X I.

litorum examini submittit

S GABRIEL HAACKE,
Nordling:

HALAE MAGDEBURGICAE,
OPH. ANDREAE ZEITLERI, ACAD. TYP.

